

Sygn. akt I PK 147/16

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa W. D.
przeciwko K. S.A. w K. Oddziałowi Kopalni Węgla Kamiennego "Z." w L.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 listopada 2016 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 16 czerwca 2015 r., sygn. akt IX Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.410 (tysiąc czterysta dziesięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 16 czerwca 2015 r. oddalił apelację pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 26 listopada 2014 r. (mocą którego przywrócono powoda W. D. do pracy w pozwanej K. Spółce Akcyjnej w K. Oddziale „Z.” w L. na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, zasądzone od pozwanej na rzecz powoda kwotę 52.414,05 zł brutto tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy w okresie od dnia 5 lutego 2014 r. do dnia 12 listopada 2014 r. pod warunkiem podjęcia przez powoda pracy u pozwanej oraz orzeczono o kosztach procesu) i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę

1410 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną pozwanej. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego: 1/ art. 52 § 1 pkt 1 k.p.; 2/ art. 211 pkt 1 k.p. w związku z art. 212 pkt 1,3 i 5 k.p. w związku z art. 175 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1131 ze zm.) w związku z § 16 pkt 3 i § 10 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz.U. z 2002 r. Nr 139, poz. 1169 ze zm.). Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu; ewentualnie wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, dotyczącego skutków dla stron stosunku pracy niedopuszczenia pracownika do pracy w ruchu zakładu górniczego z powodu nieposiadania przez niego dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a nadto sposobu dokonywania takiej oceny przez pracodawcę. Rozstrzygnięcia wymaga kwestia kryteriów, sposobu oraz skuteczności wykazywania przez pracodawcę zatrudniającego pracowników do pracy w ruchu zakładu górniczego zasadności dopuszczania ich do pracy w świetle § 16 pkt 3 rozporządzenia, mając na uwadze sankcje wynikające z art. 175 ust. 2 pkt 3 Prawa geologicznego i górniczego dla kierownika ruchu zakładu górniczego. Z punktu widzenia pracodawcy zatrudniającego pracowników do pracy w ruchu zakładu górniczego oraz kierownika ruchu zakładu górniczego zasadnym jest przeprowadzanie egzaminów sprawdzających u pracowników dostateczną znajomość przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, które potwierdza zasadność dopuszczenia ich do pracy w ruchu zakładu górniczego. Przepis art. 175 ust. 2 pkt 3 Prawa geologicznego i górniczego wskazujący sankcję dla kierownika

ruchu zakładu górniczego za niedopełnienie obowiązków, nie ma odpowiednika w § 16 rozporządzenia. Pracodawca zobowiązany jest nie dopuścić pracownika od pracy jeśli ustali, że naruszony został § 16 pkt 3 rozporządzenia. Pracownik niedopuszczony do pracy nadal pozostaje w zatrudnieniu z prawem do wynagrodzenia. Co prawda samo pozostawanie w stosunku pracy nie jest podstawą do uzyskiwania wynagrodzenia, jednak przesłanki niedopuszczenia do pracy pracownika obciążać będą pracodawcę. Brak jasnych kryteriów w tym zakresie powoduje, że zastosowanie § 16 pkt 3 rozporządzenia jest dla pracodawcy lub kierownika ruchu zakładu górniczego obciążone dużym ryzykiem i w konsekwencji ten przepis stanie się „martwy”. Z drugiej zaś strony art. 175 ust. 2 pkt 3 Prawa geologicznego i górniczego daje jednoznaczną podstawę do wyciągania konsekwencji od kierownika ruchu zakładu górniczego za niedopełnianie obowiązków z § 16 pkt 3 rozporządzenia. Wątpliwości co do sposobu stosowania § 16 pkt 3 rozporządzenia należy - zdaniem skarżącego - rozstrzygnąć na korzyść dopuszczalności przeprowadzenia przez pracodawcę okresowego egzaminowania pracowników w celu wykazania się znajomością przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Egzaminy winne jednak zostać przeprowadzone według ostrych reguł, które wyeliminują uznaniowość. Uzyskane przez pracowników wyniki będzie możliwe do zweryfikowania nie tylko przez pracodawcę czy kierownika ruchu zakładu górniczego, ale także przez osoby trzecie lub przez Sąd w razie zaistnienia takiej konieczności. W przypadku zaś niedopuszczenia pracownika do pracy z powodu nieposiadania przez niego dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, uznanie tej okoliczności jako rażące niedbalstwo będzie zasadne wyłącznie wtedy, gdy osiągnięte przez niego wyniki egzaminu nie budzą wątpliwości co do ich prawidłowości.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania; ewentualnie wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu wedle norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Odnośnie występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, przez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Nie każde więc orzeczenie, nawet błędnie wydane, zasługuje na kontrolę w postępowaniu kasacyjnym (postanowienia Sądu

Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147, z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, LEX nr 513011, z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, LEX nr 375715 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wypada stwierdzić, że skarżąca nie wykazała istnienia wskazanej przesłanki przedsądu. Mimo powołania się na okoliczność uzasadniającą przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o jakiej mowa z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., autor skargi nie sformułował żadnego konkretnego zagadnienia prawnego w podanym wcześniej rozumieniu tego pojęcia. Zamiast generalnego i abstrakcyjnego nawiązania do treści przepisów prawa materialnego, na podstawie których podjęto próbę skonstruowania występującego w sprawie problemu prawnego i wyjaśnienia, do jakich niejednoznacznych wyników może prowadzić wykładnia tychże przepisów, skarżąca poprzestała na postawieniu szeregu szczegółowych pytań dotyczących sposobu sprawdzania przez pracodawcę znajomości przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy u osób dozoru górniczego, a także konsekwencji dla kierownika zakładu górniczego ewentualnego dopuszczania do pracy tych, którzy nie wykazali się taką znajomością. Tymczasem istotą niniejszego sporu nie jest kwestia prawidłowości przeprowadzenia przez pozwaną egzaminu z przepisów i zasada bhp, ale zasadność rozwiązania z powodów stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika z uwagi na uzyskanie negatywnego wyniku tego egzaminu. Drobiazgowość stawianych przez skarżącą pytań wskazuje, iż zamiast zagadnienia prawnego, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego, skarżąca zmierza do przedstawienia Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia tylko tej indywidualnej sprawy.

Konkludując, wobec niewykazania istnienia powołanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.